

Asesu'r Effaith ar Nodweddion Cydraddoldeb, y Gymraeg ac Anfantais Economaidd-Gymdeithasol

Gweler y daflen *Sut i Wneud Asesiad Effaith Cydraddoldeb* am gymorth i lenwi'r ffurflen yma. Mae croeso hefyd i chi gysylltu gyda Delyth Williams, Swyddog Polisi a Chydraddoldeb ar est 32708, neu DelythGadlysWilliams@gwynedd.llyw.cymru, am gymorth pellach.

Mae'n ofynnol i'r Cyngor (dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010) i ystyried yr effaith fydd newid mewn unrhyw bolisi neu weithdrefn (neu greu polisi neu weithdrefn o'r newydd), yn ei gael ar bobl hefo nodweddion cydraddoldeb gwarchoddedig. Mae gan y Cyngor hefyd ddyletswyddau cyffredinol ychwanegol i sicrhau tegwch a meithrin perthnasau da. Rhaid felly gwneud asesiad amserol cyn gwneud penderfyniad ar unrhyw newid perthnasol (h.y. sy'n cael effaith ar bobl hefo nodwedd gwarchoddedig).

Mae hefyd yn ofynnol i'r Cyngor, dan ofynion Safonau'r Gymraeg (Adran 44 Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011) ystyried yr effaith fydd newid mewn unrhyw bolisi neu weithdrefn (neu greu polisi neu weithdrefn o'r newydd), yn ei gael ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg ac i sicrhau nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg. Mae'r ddogfen hon felly yn sicrhau bod y penderfyniadau yma'n diogelu ac yn hyrwyddo'r defnydd a wneir o'r Gymraeg.

O Ebrill Iaf 2021 ymlaen mae gan y Cyngor ddyletswydd i roi sylw dyledus i ddod i'r afael ag anfantais economaidd-gymdeithasol mewn penderfyniadau strategol.

I) Manylion

I.1 Beth yw enw'r polisi / gwasanaeth dan sylw?

Cynllun Argyfwng Hinsawdd a Natur (CAHN)

I.2 Beth ydi pwrpas y polisi/gwasanaeth sy'n cael ei greu neu ei newid? Pa newidiadau sy'n cael eu hystyried?

Rhoi arweiniad i aelodau etholedig a gweithlu Cyngor Gwynedd ac i drigolion Gwynedd yn ehangach ynghylch y camau sydd angen eu cymryd er mwyn i allyriadau carbon y Cyngor gyrraedd sero-net erbyn 2030.

Mae'r CAHN yn esbonio pam bod angen ymateb i effeithiau newid hinsawdd sydd eisoes wedi digwydd yn ogystal â pham bod angen lleihau y cynnydd mewn tymheredd byd eang i'r dyfodol. Gan ddilyn ymlaen o hynny, mae'n egluro pa gamau fydd y cyngor yn eu cymryd er mwyn newid ei drefniadau gweithio er mwyn lleihau ei allyriadau carbon ac i gynyddu gallu'r tiroedd y mae'n berchen arnynt i amsugno carbon.

1.3 Pwy sy'n gyfrifol am yr asesiad yma?

Bethan Richardson – Rheolwr Rhaglen Newid Hinsawdd (dros dro).

1.4 Pryd wnaethoch chi gychwyn yr asesiad? Pa fersiwn yw hwn?

Fersiwn I – Chwefror 2022.

2) Gweithredu

2.1 Pwy yw'r budd-ddeiliaid neu bartneriaid fydd yn rhaid gweithio hefo nhw i wneud yr asesiad yma?

Bydd holl drigolion Gwynedd yn cael eu heffeithio gan gynhesu byd eang, ond mae yna rai effeithiau newid hinsawdd sy'n mynd i gael mwy o effaith ar rai trigolion nag eraill, ee: trigolion sy'n byw mewn ardaloedd sy'n fwy debygol o ddioddef llifogydd neu trigolion sy'n byw mewn tloedi tanwydd.

Mae'r CAHN angen ei weithredu ar y cyd â nifer o sefydliadau eraill a chyda cymunedau ar draws Gwynedd. Er fod y cynllun yn ei wedd bresennol yn canolbwyntio ar newid arferion gweithio a darpariaeth gan y cyngor ei hun, dros y flwyddyn i ddod byddwn yn trafod gyda sefydliadau eraill a chymunedau Gwynedd sut allwn ni ymestyn y cynllun.

2.2 Pa gamau ydych chi wedi ei cymryd i ymgysylltu gyda pobl hefo nodweddion gwarchoddedig, ynglŷn â'r iaith Gymraeg neu â chymunedau (un ai oherwydd lleoliad neu oherwydd angen) sy'n byw ag anfantais economaidd-gymdeithasol?

Rydym wedi bod yn ymgynghori â chymunedau ar draws Gwynedd am eu blaenoriaethau i adfywio eu hardal leol drwy'r cynllun Adfywio Lleol (Ardal Ni). Mae'r gwaith hwnnw wedi ei gynnal ar-lein a wyneb yn wyneb (gan ddilyn rheolau Covid-19) er mwyn rhoi cyfle i gymaint o bobl a phosib i fedru cyfrannu. Mae'r angen i ymateb i broblemau hinsawdd a natur wedi eu hadnabod ym mhob ardal, a byddwn yn mynd yn ôl i drafod ymhellach gyda chymunedau lleol sut orau y gall y cyngor gydweithio â chymunedau a sefydliadau eraill er mwyn ceisio goresgyn yr heriau.

Rydym wedi bod yn ymgynghori â chymunedau sy'n cael eu heffeithio'n uniongyrchol gan y perygl o lifogydd, ac wedi llunio cynlluniau i ymateb i'r bygythiad hwnnw ar y cyd â'r cymunedau hynny – gan ystyried anghenion yr holl drigolion.

Byddwn yn ymgysylltu'n ehangach gyda phartneriaid ar draws bob sector, a gyda chymunedau lleol, yn ystod 2022/23 er mwyn datblygu'r Cynllun Argyfwng Hinsawdd a Natur ymhellach.

Byddwn yn ymgysylltu â rhai cymunedau penodol o bobl – ee. defnyddwyr cynllun hwb bwyd cymunedol, i sicrhau bod ein prosiectau yn cyfarch eu anghenion yn ogystal â'r nod o leihau gwastraff bwyd.

2.3 Beth oedd canlyniad yr ymgysylltu?

Mae'r ymgysylltu ar gynlluniau i ymateb i lifogydd wedi arwain at greu cynlluniau i ymateb i ddigwyddiad o lifogydd. Mae'r ymgysylltu ar y cynllun Adfywio Lleol wedi amlygu bod cymunedau yn awyddus i weithredu er mwyn lleihau effaith newid hinsawdd.

2.4 Ar sail pa dystiolaeth arall ydych chi'n gweithredu?

Mae gennym ddata am faint o boblogaeth Gwynedd, a beth yw'r is-adeiledd, sydd mewn perygl o ddiodeff yn sgil llifogydd. Rydym yn gwybod bod demograffeg poblogaeth rhai ardaloedd sy'n debygol o ddiodeff o lifogydd yn golygu y bydd nifer uchel o bobl hŷn yn cael eu heffeithio. Byddwn yn llunio Asesiadau Effaith Cydraddoldeb ar wahân ar rai o'r prosiectau unigol o fewn y CAHN a gallant amlygu dystiolaeth bellach.

2.5 Oes yna unrhyw fylchau yn y dystiolaeth sydd angen ei gasglu?

Mae'r Cyfrifiad yn rhoi data i ni am ddemograffeg cymunedau daearyddol ond ni fydd yn rhoi gwybodaeth lawn i ni am bob un o'r 5 nodwedd gwarchodedig. Byddai angen i ni gadw golwg am wybodaeth bellach am nodweddion megis cyfeiriadaeth rhywiol neu gred/crefydd wrth i ni gynnal ymgynghoriadau gyda chymunedau, a gweithredu ar unrhyw dystiolaeth bod yr rhain ddim yn cael sylw teilwng. Gan y bydd y CAHM yn cael ei adolygu erbyn 2023/24 byddwn hefyd yn addasu'r Asesiad Effaith Cydraddoldeb hwn, ac yn cyfarch unrhyw wendidau.

3) Adnabod yr Effaith

3.1 Mae'n rhaid i'r Cyngor roi sylw dyledus i'r effaith fydd unrhyw newidiadau'n ei gael ar bobl hefo nodweddion cydraddoldeb isod. Beth yw'r effaith fydd y polisi/gwasanaeth newydd neu'r newidiadau arfaethedig yn ei gael ar bobl hefo'r nodweddion hyn? Mae hefyd angen ystyried yr effaith ar anfantais economaidd-gymdeithasol ac ar y Gymraeg.

Nodweddion	Sut fath o effaith? *	Ym mha ffordd? Beth yw'r dystiolaeth?
Hil (gan gynnwys cenedligrwydd)	Dim wedi ei adnabod	Nid oes unrhyw gynlluniau unigol yn ymwneud â'r nodwedd yma. Bydd angen i'r Asesiadau Effaith Cydraddoldeb ar y cynlluniau unigol adnabod os oes materion i'w hystyried.

Anabledd	Positif	Er bod canlyniadau newid hinsawdd yn effeithio ar bob person, byddai peidio ymateb i'r canlyniadau yn effeithio ar bobl anabl yn waeth na gweddill y boblogaeth. Mae'r CAHN yn ceisio ymateb i broblemau a achosir gan lifogydd, gan obeithio lleihau'r tebygolrwydd o lifogydd yn y lle cyntaf, ac yn cynllunio sut i ymateb pan ddaw achosion o lifogydd. Mae'r cynlluniau ymateb hyn yn ystyried yr angen i gynnig cymorth addas neu ychwanegol i bobl anabl. Bydd y Strategaeth Llifogydd Lleol, gaiff ei datblygu yn ystod 2022 ac a fydd yn cyfrannu at y CAHN, yn rhoi ystyriaeth i greu mynediad hwylus ar gyfer pobl anabl wrth gynllunio amddiffynfeydd llifogydd. Bydd ein cynlluniau i osod pwyntiau gwefru ceir trydan ar draws y sir yn cynyddu hygyrchedd trigolion sy'n byw mewn cymunedau gwledig at drafnidiaeth garbon isel neu ddi-garbon. Byddant yn gallu defnyddio cerbydau trydan sydd wedi eu haddasu i'w anghenion heb orfod dibynnu ar fodur tanwydd ffosil. Bydd angen bod yn ymwybodol, ar yr un pryd, bod y pwyntiau gwefru yn cael eu gosod mewn mannau sy'n hygyrch ac yn ddiogel i bobl anabl. Mae'r cyngor hefyd yn annog staff ac aelodau etholedig i flaenoriaethu dulliau rhithiol o gynnal cyfarfodydd ac i gyflawni eu gwaith. Gall hynny gynyddu'r cyfleoedd i bobl anabl i gyflawni eu gwaith o gartref, neu o leoliad sy'n gyfleus iddynt, heb orfod teithio i leoliad megis swyddfa. Ar y llaw arall, bydd angen i ni hefyd sicrhau bod gan bobl anabl yr offer addas iddynt fedru cyflawni eu gwaith o gartref yn ddiogel ac effeithlon. Mae ein cynlluniau teithio llesol a phrosiectau bioamrywiaeth yn cyfrannu'n bositif at les a iechyd meddwl trigolion ac ymwelwyr i Wynedd. Mae mynediad at fyd natur a llefydd gwyrdd wedi ei brofi i fod yn ffactor bositif mewn cynnal iechyd meddwl iach. Byddwn yn ymgynghori ymhellach ar y CAHN yn ystod 2022/23 gyda chymunedau Gwynedd – drwy dduliau ar-lein a wyneb yn wyneb. Bydd nifer o'r ymgynghoriadau yn cael eu cynnal ar y cyd â thrafodaethau ar y cynlluniau Adfywio Lleol/Ardal Ni ac felly bydd angen i ni sicrhau bod gan bobl anabl fynediad at unrhyw ddigwyddiad er mwyn i ni gael casglu eu barn. Bydd prosiectau unigol newydd a restrir yn y CAHN yn cynnal asesiadau effaith cydraddoldeb eu hunain.
Rhyw	Dim wedi ei adnabod	Nid oes unrhyw gynlluniau unigol yn ymwneud â'r nodwedd yma. Bydd angen i'r Asesiadau Effaith Cydraddoldeb ar y cynlluniau unigol adnabod os oes materion i'w hystyried. Byddwn yn ymgynghori ymhellach ar y CAHN yn ystod 2022/23 gyda chymunedau Gwynedd – drwy dduliau ar-lein a wyneb yn wyneb. Bydd nifer o'r ymgynghoriadau yn cael eu cynnal ar y cyd â thrafodaethau ar y cynlluniau Adfywio Lleol/Ardal Ni ac felly bydd angen i ni sicrhau nad yw rhyw

		person yn rwystr iddynt gael mynediad agored at unrhyw ddigwyddiad er mwyn i ni gael casglu eu barn.
Oedran	Positif	Os nag ydym yn ymateb i effeithiau newid hinsawdd ac yn lleihau'r tebygolrwydd o gynhesu byd eang, yna bydd grwpiau oedran ifanc a hŷn yn cael eu heffeithio yn waeth nag eraill. Byddai'r ddau grŵp oedran yma angen cymorth ychwanegol er mwyn diogelu eu hunain – ee. mewn achosion o lifogydd; i ganfod bwyd os oes bygythiad i'n gallu i dyfu cnydau; i deithio os nag oes trafndiaeth gyhoeddus. Mae ein cynlluniau teithio llesol, ein cynlluniau i dyfu a phlannu coed a chreu cynefinoedd natur yn mynd i fod o gymorth i addysg a lles y ddau grŵp oedran. Byddwn yn ymgynghori ymhellach ar y CAHN yn ystod 2022/23 gyda chymunedau Gwynedd – drwy dduliau ar-lein a wyneb yn wyneb. Bydd nifer o'r ymgynghoriadau yn cael eu cynnal ar y cyd â thrafodaethau ar y cynlluniau Adfywio Lleol/Ardal Ni ac felly bydd angen i ni sicrhau nad yw oedran person yn rwystr iddynt gael mynediad agored at unrhyw ddigwyddiad er mwyn i ni gael casglu eu barn Bydd prosiectau unigol newydd a restrir yn y CAHN yn cynnal asesiadau effaith cydraddoldeb eu hunain.
Cyfeiriadedd rhywiol	Dim wedi ei adnabod	Nid oes unrhyw gynlluniau unigol yn ymwneud â'r nodwedd yma. Bydd angen i'r Aseidiadau Effaith Cydraddoldeb ar y cynlluniau unigol adnabod os oes materion i'w hystyried. Byddwn yn ymgynghori ymhellach ar y CAHN yn ystod 2022/23 gyda chymunedau Gwynedd – drwy dduliau ar-lein a wyneb yn wyneb. Bydd nifer o'r ymgynghoriadau yn cael eu cynnal ar y cyd â thrafodaethau ar y cynlluniau Adfywio Lleol/Ardal Ni ac felly bydd angen i ni sicrhau nad yw cyfeiriadedd rhywiol person yn rwystr iddynt gael mynediad agored at unrhyw ddigwyddiad er mwyn i ni gael casglu eu barn
Crefydd neu gred (neu ddiffyg cred)	Dim wedi ei adnabod	Nid oes unrhyw gynlluniau unigol yn ymwneud â'r nodwedd yma. Bydd angen i'r Aseidiadau Effaith Cydraddoldeb ar y cynlluniau unigol adnabod os oes materion i'w hystyried. Byddwn yn ymgynghori ymhellach ar y CAHN yn ystod 2022/23 gyda chymunedau Gwynedd – drwy dduliau ar-lein a wyneb yn wyneb. Bydd nifer o'r ymgynghoriadau yn cael eu cynnal ar y cyd â thrafodaethau ar y cynlluniau Adfywio Lleol/Ardal Ni ac felly bydd angen i ni sicrhau nad yw crefydd neu gred person yn rwystr iddynt gael mynediad agored at unrhyw ddigwyddiad er mwyn i ni gael casglu eu barn
Ailbennu rhywedd	Dim wedi ei adnabod	Nid oes unrhyw gynlluniau unigol yn ymwneud â'r nodwedd yma. Bydd angen i'r Aseidiadau Effaith Cydraddoldeb ar y cynlluniau unigol adnabod os oes materion i'w hystyried.

Beichiogrwydd a mamolaeth	Dim wedi ei adnabod	Nid oes unrhyw gynlluniau unigol yn ymwneud â'r nodwedd yma. Bydd angen i'r Aseidiadau Effaith Cydraddoldeb ar y cynlluniau unigol adnabod os oes materion i'w hystyried. Byddwn yn ymgynghori ymhellach ar y CAHN yn ystod 2022/23 gyda chymunedau Gwynedd – drwy dduliau ar-lein a wyneb yn wyneb. Bydd nifer o'r ymgynghoriadau yn cael eu cynnal ar y cyd â thrafodaethau ar y cynlluniau Adfywio Lleol/Ardal Ni ac felly bydd angen i ni sicrhau nad yw beichiogrwydd merch yn rwystr iddynt gael mynediad agored at unrhyw ddigwyddiad er mwyn i ni gael casglu eu barn
Priodas a phartneriaeth sifil	Dim wedi ei adnabod	Nid oes unrhyw gynlluniau unigol yn ymwneud â'r nodwedd yma. Bydd angen i'r Aseidiadau Effaith Cydraddoldeb ar y cynlluniau unigol adnabod os oes materion i'w hystyried. Byddwn yn ymgynghori ymhellach ar y CAHN yn ystod 2022/23 gyda chymunedau Gwynedd – drwy dduliau ar-lein a wyneb yn wyneb. Bydd nifer o'r ymgynghoriadau yn cael eu cynnal ar y cyd â thrafodaethau ar y cynlluniau Adfywio Lleol/Ardal Ni ac felly bydd angen i ni sicrhau nad yw'r nodwedd hon yn rwystr i berson gael mynediad agored at unrhyw ddigwyddiad er mwyn i ni gael casglu eu barn
Yr iaith Gymraeg	Positif	Bydd yr holl gynlluniau a enwir yn y CAHN yn cael eu cynnal a'u hyrwyddo yn Gymraeg neu'n ddwyieithog yn unol â pholisi iaith y Cyngor. Mae'r CAHN am gyfrannu at gynlluniau rhanbarthol i wella isadeiledd ynni a thrafnidiaeth 'gwyrdd' ac felly fe ddylai pob cymuned – gwledig a threfol – elwa'n gyfartal. Bydd ein cynlluniau i osod pwyntiau gwefru ceir trydan ar draws y sir yn cynyddu hygyrchedd trigolion sy'n byw mewn cymunedau gwledig at drafnidiaeth garbon isel neu ddi-garbon. Bydd hyn oll yn golygu y gall trigolion sy'n siarad Cymraeg barhau i fyw yn eu cymunedau lleol.
Anfantais Economaidd-Gymdeithasol	Positif	Yn unol â bwriad Llywodraeth Cymru yn Cymru Sero Net: Cyllideb Garbon 2 (2021-25) ni ddylai ein dulliau i leihau allyriadau carbon gael fwy o effaith ar rai carfanau o gymdeithas nag eraill – hy. dylem 'sicrhau na chaiff unrhyw un ei adael ar ôl'. Mae'r CAHN yn annog y defnydd o geir preifat trydan, ond hefyd yn cydnabod, ar hyn o bryd beth bynnag, bod eu cost y tu hwnt i gyrraedd nifer fawr o bobl. Byddwn felly hefyd yn cydweithio ag eraill i ddatblygu rhwydwaith o drafnidiaeth gyhoeddus garbon isel. Mae nifer o'r cynlluniau unigol, yn ogystal cheisio lleihau gwastraff, hefyd yn ceisio lleihau tlodi ariannol. Bydd y cynlluniau 'caffi trwsio', hybiau bwyd Cymunedol, a'n cefnogaeth i bartneriaid sy'n cynorthwyo trigolion gyda thlodi tanwydd oll yn helpu trigolion sydd o dan anfantais economaidd gymdeithasol.

* I'w ddileu yn ôl yr angen

3.2 Mae'n ddyletswydd ar y Cyngor dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010 i gyfrannu'n bositif i gymdeithas decach trwy hybu cydraddoldeb a pherthynas dda yn ei weithgareddau ym meysydd oedran, rhyw, cyfeiriadedd rhywiol, crefydd, hil, trawsrywedd, anabledd a beichiogrwydd a mamolaeth. Mae'n rhaid i'r Cyngor roi sylw dyledus i'r ffordd mae unrhyw newid yn effeithio'r dyletswyddau yma.

Dyletswyddau Cyffredinol y Ddeddf Cydraddoldeb	A yw'n cael effaith?*	Ym mha ffordd? Beth yw'r dystiolaeth?
Cael gwared â cham-wahaniaethu anghyfreithlon, aflonyddu ac erledigaeth	Ydi	Dylai'r cynllun yn ei gyfanrwydd a'r cynlluniau unigol gael effaith bositif ar y ddyletswydd. Bydd angen i'r Aseidiadau Effaith Cydraddoldeb ar y cynlluniau unigol adnabod os oes materion i'w hystyried.
Hyrwyddo cyfleoedd cyfartal	Ydi	Yn unol â bwriad Llywodraeth Cymru yn Cymru Sero Net: Cyllideb Garbon 2 (2021-25) dylem 'sicrhau na chaiff unrhyw un ei adael ar ôl'. Wrth ymgysylltu ar y CAHN a thrwy ei weithredu byddwn yn sicrhau bod gan bawb fynediad cyfartal at wybodaeth am effeithiau newid hinsawdd ac yn gallu cyfrannu at y drafodaeth yn y maes.
Meithrin perthnasau da	Ydi	Wrth ymgysylltu ar y CAHN a thrwy ei weithredu byddwn yn sicrhau bod gan bawb fynediad cyfartal at wybodaeth am effeithiau newid hinsawdd ac yn gallu cyfrannu at y drafodaeth yn y maes. Drwy gyd-drafod datrysiadau i broblemau newid hinsawdd gallwn ddod â chymunedau yn nes at ei gilydd.

* I'w ddileu yn ôl yr angen

3.3 Sut mae eich cynnig yn sicrhau eich bod yn gweithio yn unol â gofynion Safonau'r Iaith Gymraeg (Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011), i sicrhau na chaiff y Gymraeg ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg, ac y manteisir ar bob cyfle i hyrwyddo'r Gymraeg (y tu hwnt i ddarparu gwasanaethau'n ddwyieithog) a chynyddu cyfleoedd i ddefnyddio a dysgu'r iaith yn y gymuned?

Yn ychwanegol at yr wybodaeth o dan benawdau 'yr iaith Gymraeg' yn 3.1, bydd y CAHN yn hyrwyddo'r iaith Gymraeg drwy'r gweithredoedd canlynol –
Bydd pob arwydd deunyddiau gwybodaeth a hysbysebu yn cael eu cyhoeddi yn ddwyieithog gyda'r Gymraeg yn gyntaf, yn unol â pholisi iaith y Cyngor.
Bydd prosiectau yn y maes 'defnydd tir' ac 'ecoleg' sydd wedi eu targedu at blant a phobl ifanc yn cynyddu eu gwybodaeth a hyder yn y Gymraeg y tu allan i'r ystafell ddosbarth.

Byddwn yn cydweithio gyda sefydliadau cymunedol i gynnal gweithgareddau fydd yn addysgu am newid hinsawdd ac ar brosiectau ymarferol i ymateb i effeithiau newid hinsawdd – oll drwy gyfrwng y Gymraeg a'r Saesneg, gyda'r Gymraeg yn cael y flaenoriaeth.

3.4 Pa fesurau neu newidiadau eraill y gallech eu cynnwys i gryfhau neu newid y polisi / arfer er mwyn cael effaith gadarnhaol ar gyfleoedd pobl i ddefnyddio'r Gymraeg, ac i leihau neu atal unrhyw effeithiau andwyol y gallai'r polisi/ymarfer ei gael ar yr iaith Gymraeg?

Wrth fonitro'r cynllun byddwn yn chwilio am unrhyw broblemau allasai awgrymu nad yw polisi iaith y cyngor yn cael ei ddilyn, a chywiro hynny.

3.5 Sut mae'r cynnig yn dangos eich bod wedi rhoi sylw dyledus i'r angen i fynd i'r afael ag anghyfartaledd o achos anfantais economaidd-gymdeithasol? (Sylwch fod hyn yn ymwneud â chau bylchau anghydraddoldeb yn hytrach na gwella canlyniadau i bawb yn unig).

Yn unol â bwriad Llywodraeth Cymru yn [Cymru Sero Net: Cyllideb Garbon 2 \(2021-25\)](#) ni ddylai ein dulliau i leihau allyriadau carbon gael fwy o effaith ar rai carfanau o gymdeithas nag eraill – hy. dylem 'sicrhau na chaiff unrhyw un ei adael ar ôl'. Mae'r CAHN yn annog y defnydd o geir preifat trydan, ond hefyd yn cydnabod, ar hyn o bryd beth bynnag, bod eu cost y tu hwnt i gyrraedd nifer fawr o bobl. Byddwn felly hefyd yn cydweithio ag eraill i ddatblygu rhwydwaith o drafnidiaeth gyhoeddus garbon isel. Mae nifer o'r cynlluniau unigol, yn ogystal cheisio lleihau gwastraff, hefyd yn ceisio lleihau tlodi ariannol. Bydd y cynlluniau 'caffi trwsio', hybiau bwyd Cymunedol, a'n cefnogaeth i bartneriaid sy'n cynorthwyo trigolion gyda thlodi tanwydd oll yn helpu trigolion sydd o dan anfantais economaidd gymdeithasol.

3.6 Pa fesurau neu newidiadau eraill y gallech eu cynnwys i gryfhau neu newid y polisi / arfer i ddangos eich bod wedi rhoi sylw dyledus i'r angen i leihau canlyniadau anghyfartal o ganlyniad i anfantais economaidd-gymdeithasol, yn unol â'r Ddeddf Economaidd-Gymdeithasol?

Byddwn yn ymgynghori â thrigolion Gwynedd ar gynnwys y CAHN yn ystod 2022/23, a chan ein bod hefyd yn adolygu'r cynllun yn flynyddol byddwn yn ymgorffori unrhyw newidiadau fydd angen eu gwneud erbyn y fersiwn ddiwygiedig ar gyfer 2023/24. Bydd hyn yn ychwanegol i'r cynlluniau y cyfeirir atynt yn 3.2 a 3.5. Bydd angen i'r Aseidiadau Effaith Cydraddoldeb ar y cynlluniau unigol adnabod os oes materion i'w hystyried.

4) Dadansoddi'r canlyniadau

4.1 Ydi'r polisi felly'n debygol o gael effaith sylweddol, bositif ar unrhyw un o'r uchod? Beth yw'r rheswm am hyn?

Mae'r CAHN yn cael effaith bositif, neu does dim effaith wedi ei adnabod, ar yr holl nodweddion cydraddoldeb. Bydd asesiadau effaith cydraddoldeb yn cael ei cwblhau ar gyfer prosiectau unigol.
Mae effaith newid hinsawdd yn taro pob aelod o gymdeithas, ac felly wrth i ni gynllunio ein ymateb i'r effeithiau hynny rydym yn darparu ar sail gwahanol anghenion – ee. amddiffynfeydd a chynlluniau ymateb i lifogydd.

4.2 Ydi'r polisi felly'n debygol o gael effaith sylweddol, negyddol ar unrhyw un o'r uchod? Beth yw'r rheswm am hyn?

Nid oes effeithiau negyddol sylweddol wedi eu hadnabod ar gyfer y CAHN yn ei gyfanrwydd, ond bydd asesiadau effaith cydraddoldeb yn cael ei cwblhau ar gyfer prosiectau unigol.

4.3 Beth ddylid ei wneud?

Dewiswch un o'r canlynol:

Parhau gyda'r polisi / gwasanaeth gan ei fod yn gadarn	X
Addasu'r polisi i ddileu unrhyw rwystrau	
Atal a dileu'r polisi gan fod yr effeithiau niweidiol yn rhy fawr	
Parhau a'r polisi oherwydd gellir cyfiawnhau unrhyw effaith niweidiol	
Dim camau pellach ar hyn o bryd, mae'n gynamserol i benderfynu, neu does dim digon o dystiolaeth	

4.4 Os yn parhau hefo'r cynllun, pa gamau fyddwch chi'n cymryd i leihau neu liniaru unrhyw effeithiau negyddol?

Nid yw'n berthnasol i'r cynllun yn ei gyfanrwydd.

4.5 Os nad ydych yn gweithredu ymhellach i ddileu neu leihau effeithiau negyddol, esboniwch pam yma.

Nid yw'n berthnasol i'r cynllun yn ei gyfanrwydd.

5) Monitro

5.1 Pa gamau fyddwch chi'n gymryd i fonitro effaith ac effeithiolrwydd y polisi neu wasanaeth (cynllun gweithredu)?

Bydd y cynllun hwn yn cael ei fonitro'n rheolaidd drwy drefniadau monitro perfformiad mewnol y Cyngor, a bydd gwybodaeth am ddatblygiad y cynllun yn cael ei rannu'n gyhoeddus drwy Adroddiadau Perfformiad Aelodau Cabinet i gyfarfodydd y Cabinet, a thrwy Adroddiad Perfformiad Blynyddol Cyngor Gwynedd. Mae gennym Fwrdd Newid Hinsawdd sy'n rhoi arweiniad strategol i'r gwaith, ac mae'n cynnwys Arweinydd y Cyngor, Aelodau Cabinet, Prif Weithredwr, Prif Swyddogion, Pencampwr Bioamrywiaeth a chynrychiolydd o'r Pwyllgor Craffu Cymunedau.

Un elfen o'r monitro rheolaidd yw casglu data ar lefelau allyriadau ac amsugno carbon, a byddwn yn gwneud hynny drwy ddilyn methodoleg Llywodraeth Cymru ([Canllaw Sector Cyhoeddus Cymru ar gyfer Adrodd ar Garbon Sero-net](#)) gan addasu ein methodoleg yn ogystal os daw arweiniad i wneud hynny. Bydd canlyniadau data blynyddol yn rhan o Adroddiad Perfformiad Blynyddol Cyngor Gwynedd, ac yn dilyn eu cyhoeddi byddwn hefyd yn adolygu'r cynllun hwn er mwyn sicrhau ein bod ar y trywydd cywir er mwyn gwireddu ein uchelgais erbyn 2030.

Wrth adolygu'r CAHN ar gyfer 2022/23 byddwn hefyd yn adolygu'r Asesiad Effaith Cydraddoldeb hwn.